Ministerstwo
Sprawiedliwości

Podsekretarz Stanu
Sławomir Pałka

BK-VII.0520.455.2025
Warszawa, 06 listopada 2026 r.

Pan

Włodzimierz Czarzasty

Marszałek Sejmu

Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację nr **13165** Pana Posła Dariusza Mateckiego i Pana Posła Sebastiana Łukaszewicza *w sprawie przejrzystości finansowania i potencjalnego upolitycznienia programu "Bezpieczny Senior - Świadomy Senior" realizowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości* – przedstawiam poniższe stanowisko.

Na wstępie należy zaznaczyć, że kluczowym dokumentem w przedmiocie polityki senioralnej jest przyjęta 11 września 2015 r. ustawa o osobach starszych[1]. Akt ten nałożył na organy administracji publicznej, państwowe jednostki organizacyjne oraz pozostałe organizacje zaangażowane w kształtowanie sytuacji osób starszych, obowiązek monitorowania ich sytuacji w Polsce. Efektem działania, na mocy art. 5 ust. 1 ww. ustawy, jest przygotowywana corocznie przez Radę Ministrów *„Informacja o sytuacji osób starszych w Polsce”.* Zakresem monitorowania sytuacji osób starszych obejmuje się m.in. sytuację demograficzną czy realizację polityki senioralnej.

Z kolei w kontekście edukacji prawnej społeczeństwa, w tym osób starszych, znaczenia nabiera system nieodpłatnej pomocy prawnej udzielanej na podstawie ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej[2] (dalej: ustawa n.p.p.).

[1] Dz.U. z 2015 r., poz. 1705
[2] Dz. U. z 2026 r., poz. 44

Mając na uwadze powyższe oraz fakt, że społeczeństwo w Polsce jest społeczeństwem starzejącym się, Ministerstwo Sprawiedliwości zaplanowało wprowadzenie w 2025 r. pilotażowego modelu spotkań edukacyjnych w wybranym województwie.

Do udziału w programie pilotażowym Ministerstwo Sprawiedliwości wytypowało województwo świętokrzyskie jako obszar zamieszkiwany przez największą liczbę osób w wieku 60 lat i więcej w przeliczeniu na ogólną liczbę mieszkańców[3]. Ponadto uwzględnione zostały przekazane przez Komendę Główną Policji statystyki w zakresie przestępstw dokonywanych w 2025 r. wobec seniorów oraz tematyka porad prawnych udzielanych w punktach nieodpłatnej pomocy prawnej, które posłużyły do zobrazowania najczęstszych problemów prawnych, z jakimi borykają się seniorzy z województwa świętokrzyskiego.

Mając na względzie potrzebę dostosowania tematyki spotkań edukacyjnych do realnych problemów i potrzeb osób w wieku 60 lat i więcej, Ministerstwo Sprawiedliwości opracowało obszary tematyczne dotyczące: przestępstw przeciwko mieniu, cyberprzemocy, zagadnień związanych z własnością rzeczy ruchomych i nieruchomości, dziedziczeniem oraz sprawami konsumenckimi, ponadto spraw rodzinnych oraz przestępstw popełnianych przeciwko opiece i rodzinie.

W 2026 roku tematyka spotkań obejmuje: oszustwa metodą „na wnuczka” oraz pozostałe przestępstwa wymierzone w mienie seniorów, bezpieczeństwo i ochronę danych w przestrzeni wirtualnej, przeciwdziałanie przemocy domowej i procedury jej rozpoznawania, prawne aspekty zarządzania majątkiem (testamenty, darowizny, umowy dożywocia), edukację konsumencką i skuteczną ochronę praw kupującego, uprawnienia w ramach świadczeń emerytalnych oraz prawa pacjenta w systemie ochrony zdrowia.

[3] Zgodnie z danymi GUS *„Ludność, Stan i struktura ludności oraz ruch naturalny w przekroju terytorialnym w 2024 r. (stan w dniu 31.12.)”* średni udział osób w wieku 60 lat i więcej w ogólnej liczbie obywateli Polski w 2024 roku wynosi 26,62%, zaś w województwie świętokrzyskim 29,76% i jest najwyższy w skali kraju;

- **Kto obecnie realizuje program „Bezpieczny Senior – Świadomy Senior”? Proszę o wskazanie operatora, instytucji partnerskich, osób odpowiedzialnych za nadzór merytoryczny i finansowy oraz wszystkich podmiotów współpracujących.**

Program „Bezpieczny Senior – Świadomy Senior” w 2025 roku był realizowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości we współpracy z: wojewodą świętokrzyskim, Ministrem do spraw Polityki Senioralnej, Ministerstwem Cyfryzacji, Naukową i Akademicką Siecią Komputerową NASK, Komendą Główną Policji oraz poszczególnymi powiatami województwa świętokrzyskiego[4].

W 2026 roku nastąpiła zmiana nazwy programu na „Świadomy Senior – Bezpieczny Senior”. Jest on obecnie realizowany we współpracy z Pełnomocnik Rządu do spraw Polityki Senioralnej w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, urzędy wojewódzkie (z wyjątkiem świętokrzyskiego, w którym zrealizowano pilotaż Programu), Komendę Główną Policji, NASK, Biuro Rzecznika Praw Pacjenta, Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i Krajową Radę Notarialną.

Program został zaplanowany tak, aby wykorzystać zasoby instytucji publicznych, bez ponoszenia kosztów finansowych związanych z zapewnieniem prelegentów na spotkania. Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że program jest realizowany przez pracowników ministerstwa w ramach realizowanych zadań. Nadzór merytoryczny sprawowany jest przez Zastępcę Dyrektora nadzorującego Wydział Nieodpłatnej Pomocy Prawnej, a nadzór finansowy przez Biuro Finansów Ministerstwa Sprawiedliwości. W 2026 roku również Biuro Komunikacji i Promocji Ministerstwa Sprawiedliwości bierze udział w projekcie.

- **Jaki jest całkowity koszt pilotażu programu w województwie świętokrzyskim?**

[4] Minister Sprawiedliwości podpisał porozumienie z przedstawicielami 13 powiatów, których udział w programie był dobrowolny.

Całkowity koszt programu w województwie świętokrzyskim wyniósł: 24 431,70 zł (słownie: dwadzieścia cztery tysiące czterysta trzydzieści jeden złotych i siedemdziesiąt groszy), co obejmuje:

- organizacja spotkań i logistyka – przyznane na rzecz pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości diety dzienne w łącznej kwocie za 13 spotkań: 765 zł (zgodnie z § 7 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej z dnia 29 stycznia 2013 r., dieta w czasie podróży krajowej jest przeznaczona na pokrycie zwiększonych kosztów wyżywienia i wynosi 45 zł za dobę podróży (ust. 1). Należność z tytułu diet oblicza się za czas od rozpoczęcia podróży krajowej (wyjazdu) do powrotu (przyjazdu) po wykonaniu zadania służbowego w następujący sposób: jeżeli podróż trwa nie dłużej niż dobę i wynosi: a) mniej niż 8 godzin - dieta nie przysługuje, b) od 8 do 12 godzin - przysługuje 50% diety, c) ponad 12 godzin - przysługuje dieta w pełnej wysokości);
- materiały edukacyjne – wydruk broszury informacyjnej dla osób starszych pn. „Warto wiedzieć”: 3990,00 zł;
- wynagrodzenia prelegentów: 0 zł;
- obsługa medialna i promocyjna: materiały promocyjne dla seniorów zakupione na poczet 13 spotkań: 19 667,70 zł;
- inne koszty administracyjne: 0 zł.

- **Czy program był przedmiotem otwartego konkursu ofert lub naboru dla organizacji społecznych?**

Program nie był i nie jest przedmiotem otwartego konkursu ofert lub naboru organizacji społecznych, albowiem jest realizowany samodzielnie przez pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości we współpracy z partnerami oraz pracownikami poszczególnych starostw powiatowych (w 2025 r.) i pracowników urzędów wojewódzkich (w 2026 r.), w których odbywają się spotkania. Program ma charakter nieodpłatny.

- **Na jakiej podstawie politycy rządu Donalda Tuska, m.in. sekretarz stanu Marzena Okła-Drewnowicz, występują na spotkaniach organizowanych w ramach programu finansowanego przez Ministerstwo Sprawiedliwości? Czy ich wystąpienia mają charakter merytoryczny, czy polityczny?**

W dotychczasowych 13 spotkaniach w województwie świętokrzyskim brali udział m.in. Minister Zuzanna Rudzińska–Bluszcz, Minister Marzena Okła–Drewnowicz oraz Minister Sprawiedliwości Waldemar Żurek. W spotkaniach w 2026 roku brali udział m.in. Minister Waldemar Żurek, Minister Marzena Okła–Drewnowicz oraz Minister Sławomir Pałka. Ich udział w spotkaniach programu „Bezpieczny Senior – Świadomy Senior" (obecnie Świadomy Senior – Bezpieczny Senior") wynika z ich kompetencji i roli w rządzie oraz z zakresu powierzonych zadań.

Należy podkreślić, że program został uruchomiony, sfinansowany i przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości — stąd udział Minister Zuzanny Rudzińskiej–Bluszcz, Ministra Sławomira Pałki i Ministra Sprawiedliwości Waldemara Żurka, jako stron realizujących przedsięwzięcie.

W spotkaniach biorą udział także inni przedstawiciele rządu oraz administracji (w tym Komenda Główna Policji, wojewoda świętokrzyski i przedstawiciele NASK-u), ponieważ wydarzenie dotyczy kompetencji ich resortów i jest organizowane we współpracy międzyinstytucjonalnej.

Zarówno spotkania z seniorami, jak i kierowane do nich wypowiedzi mają charakter wyłącznie merytoryczny[5].

- **Czy Ministerstwo Sprawiedliwości uważa, że udział polityków w wydarzeniach finansowanych z pieniędzy publicznych stanowi „korzyść osobistą", tak jak**

[5] relacje ze spotkań, jakie odbyły się w 2025 r. w województwie świętokrzyskim, dostępne są na stronie: https://www.gov.pl/web/nieodplatna-pomoc/relacja-ze-spotkan-programu-edukacji-prawnej-dla-seniorow

zarzucano to przedstawicielom poprzedniego rządu Zjednoczonej Prawicy? Jeśli nie – proszę o wyjaśnienie różnic w ocenie takich działań

Jak już wspomniano powyżej, jest to program edukacyjny i profilaktyczny, materiały są finansowane ze środków resortowych, spotkania organizowane w celu edukacji prawnej seniorów, a udział przedstawicieli resortu sprawiedliwości wynika z ich kompetencji i roli w rządzie oraz z zakresu powierzonych zadań.

Wskazuję dodatkowo, że udział Ministra Zuzanny Rudzińskiej–Bluszcz, Ministra Marzeny Okły–Drewnowicz oraz Ministra Sprawiedliwości Waldemara Żurka w Programie wynika z faktu, że program jest realizowany we współpracy tych instytucji przez pracowników Ministerstwa Sprawiedliwości, którzy w ramach swoich zadań organizowali spotkania, współpracowali z instytucjami publicznymi oraz powiatami i ich zaangażowanie umożliwiło realizację Programu. Udział kierownictwa resortu ma za zdanie nagłośnienie problematyki będącej przedmiotem programu i zachęcanie osób starszych do udziału. Nie stanowi żadnej korzyści osobistej. Jest elementem zadań realizowanych przez poszczególne resorty i osoby nimi kierujące.

- **Czy planowane jest rozszerzenie programu „Bezpieczny Senior – Świadomy Senior" na kolejne województwa? Jeśli tak – proszę o przedstawienie harmonogramu, kosztów oraz sposobu naboru podmiotów realizujących**

Zakłada się, że w 2026 roku program zostanie wdrożony w 15 województwach (z wyłączeniem województwa świętokrzyskiego) poprzez organizację 15 spotkań edukacyjnych (po 1 spotkaniu inaugurującym w każdym województwie). Każde spotkanie przewidziane jest dla co najmniej 150 uczestników.

Tak jak dotychczas, organizacja spotkań opiera się na współpracy pomiędzy Ministerstwem Sprawiedliwości, zaangażowanymi podmiotami oraz powiatami włączonymi do projektu, których udział jest dobrowolny i nadal ma charakter nieodpłatny. Harmonogram zaplanowanych spotkań w 2026 przedstawia poniższa tabela:

Województwo	Termin	Miejsce
lubelskie	22 maja 2026	Lublin
pomorskie	02 czerwca 2026	Gdańsk
łódzkie	08 czerwca 2026	Łódź
małopolskie	12 czerwca 2026	Wieliczka
śląskie	25 czerwca 2026	Katowice
podkarpackie	10 lipca 2026	Rzeszów
warmińsko-mazurskie	14 lipca 2026	Olsztyn
dolnośląskie	22 lipca 2026	Wrocław
zachodniopomorskie	09 września 2026	Szczecin
lubuskie	10 września 2026	Gorzów Wielkopolski
kujawsko-pomorskie	23 września 2026	Bydgoszcz
wielkopolskie	01 października 2026	Poznań
mazowieckie	28 października 2026	Warszawa
opolskie	16 listopada 2026	Opole
podlaskie	26 listopada 2026	Białystok

Koszty są proporcjonalne do tych poniesionych w województwie świętokrzyskim i obejmują zapewnienie materiałów edukacyjnych i promocyjnych. Koszt materiałów wyniósł łącznie: 86 948,70 zł, w tym 45 510,00 zł (wydruk 15 tys. broszur edukacyjnych, albowiem pozostałe broszury zostaną przekazane do powiatów, które również wezmą udział w programie) i 41 438,70 zł (za materiały promocyjne). Wybór wykonawców do wydruku materiałów nastąpił zgodnie z procedurami udzielania zamówień publicznych.

Z wyrazami szacunku

Sławomir Pałka/podpisano elektronicznie/